

מילה
אובליסק,
נוף גבוה,
צר, שלא
מסתיר
את שדה
הראייה

העץ המהפכני

סיפור שהתחיל בפגישה מקרית ברחוב, ו"התאהבות", המשיך בתהליך מורכב וארוך בן שש שנים והסתיים בזן חדש והענקת השם: מילה אובליסק. הכירו את העץ בעל התכונות הנדירות, שיכול להחליף את התמר ואת הברוש ולהפוך למלך פסי ההפרדה (והכיכרות ובתי העלמין ועוד...)

אמנון באומהורן

ייחודית כמו עץ המקור. לשמחתי, התהליך הניב תוצאות מעולות, העץ נבדק במועצה לזכויות מטפחים במשך כשלוש שנים, כדי להבטיח זאת. את שם "אובליסק" הענקתי לזן החדש שהיה לי המזל והעונג לזהות ולטפח (ראו במסגרת נפרדת).

ענפים פונים כלפי מעלה

מדובר בעץ צר נוף, הנקרא בשפה המקצועית "FASTIGATE", המתאפיין בשלטון אמירי חזק, המבטיח שענפי הצד ישארו קצרים ומהודקים, כמו שקיים בברושים צריפיים. כך נקבל עץ שמעצב את עצמו ויחסוך טיפולי שלד יקרים, להוציא קיטומים והסחות.

תכונה נוספת, ייחודית ונדירה נעוצה בעובדה שענפי צד

יה זה לפני כעשר שנים כשהלכתי לתומי ברחובה של עיר ובה שדרה של עשרות מילות ירוקות עד. לכולן הייתה חזות נופית סתמית משהו, כשכל עץ נראה אחרת ולפתע.... צדה עיני מילה שהייתה שונה בתכלית בחזות נופה מהאחרות: צבע עליה היה ירוק כהה, רענן, מבריק והפרופיל הנופי שלה צר, קומפקטי, מהודק וגבוה, בדומה לנופו של ברוש צריפי.

מיד עמדתי על כך שלנגד עיני ניצב עץ נדיר מאוד, שכמוהו לא רואים כמעט בשום מקום, ייחודי ויפה מאד לעין. מכאן החל תהליך מפרך, ממושך ויקר, שנמשך כשש שנים, שכלל פנייה לרשויות הנדרשות, נטילת חומר גנטי מהעץ, נסיונות להרכבה וקליטה וכמובן – רישום פטנט. כל זה על מנת להבטיח שהעצים הצאצאים יתנו אותה חזות נופית

”

מיד עמדתי על כך שלנגד עיני ניצב עץ נדיר מאוד, שכמוהו לא רואים כמעט בשום מקום, ייחודי ויפה מאד לעין. מכאן החל תהליך מפרך, ממושך ויקר, שנמשך כשש שנים, שכלל פנייה לרשויות הנדרשות, נטילת חומר גנטי מהעץ, נסיונות להרכבה וקליטה וכמובן – רישום פטנט

”

עצי מילה אובליסק
בפס הפרדה בבית שאן

עצי מילה אובליסק
בשדרה בקדומים

הצורך בעצים צרי נוף וזקופים, וורטיקליים, היה תמיד חיוני בנוף האורבני. הוא מתאים מאין כמותו לאיי תנועה, מדרכות, כיכרות, בתי עלמין ועוד. בארץ מילאו תפקיד חשוב זה הדקלים, אך עם הופעת חדקונות הפכה את השימוש בהם לפחות כדאי

המילה האחרונה

בנוסף, מילה זו מתאימה מאד לבתי עלמין המקפידים על ההלכה היהודית. על פי ההלכה חל איסור לשבת על קבר המת, וכדי לא לפתות את מבקרי בית העלמין לעשות כן, לא נהוג לנטוע עצים רחבי נוף ומטילי צל בבתי עלמין. סוגייה נוספת: כולנו מכירים את בעיית העצים המסתירים את אורם של פנסי התאורה. נטיעת המילה הזאת בקרבת הפנסים תוכל לתת נוף גבוה, תוך שמירה על תאורה מקסימלית. נטיעתו בככרות, גדולות כקטנות, תיתן את המימד וההדגשה המתחייבים, אך לא תפגע בשדה הראייה של הנהגים, תוך מתן מראה נופי ירוק, רענן, שקט ומרהיב. שלל התכונות הללו, הופך את המילה "אובליסק" לעץ הוורטילי ביותר בארץ ומעניק לקהל האדריכלים והמתכננים כלי שימושי ומשובב עין להגשמת חזונם. ■

אמנון באומהורן - מנהל משתלת אלון ביראון, חבר בוועדה המייעצת לעצי רחוב, מומחה לעצי רחוב ויועץ מקצועי

אלה, היוצאים מן הגזע, מקבלים זווית של כ-90 מעלות ופונים מיד כלפי מעלה (!), צמודים לענפים אחרים.

ועוד תכונה ייחודית המאפיינת את המילה אובליסק היא עצתו הנוקשה, המחזקת מיידית את שלד העץ הצעיר וכך ניתן להוריד את הסמוכה התומכת כשנה לפני עצים אחרים!

הצורך בעצים צרי נוף וזקופים, וורטיקליים, היה תמיד חיוני בנוף האורבני. הוא מתאים מאין כמותו לאיי תנועה, מדרכות, כיכרות, בתי עלמין ועוד. בארה"ב ואירופה פותחו לשם כך זנים מורכבים רבים.

בארץ מילאו תפקיד חשוב זה הדקלים, אך הופעת חדקונות הדקל שהביאה לתמותת דקלים רבה ומסוכנת וגם טיפולי מניעה יקרים, הפכה את השימוש בהם לפחות כדאי.

תוחמת אך לא חורגת

סוגייה תכנונית חשובה נוספת היא המענה לפסי הפרדה בין נתיבים: נוף גבוה, צר, שלא יסתיר את שדה הראייה של הנהגים ובעיקר: שלא יחרוג כלל לכביש. העובדה שזהו עץ המעצב את עצמו חוסכת כסף רב בתחזוקה עתידית. כך יקבל המרחב הנופי את מימד העומק הנופי, שכיום חסר כל כך.

יישום נופי של גישה זו ניתן לראות בתחנת רכבת בית שאן ובכביש החדש הקרוב לצומת רעננה, בהם נטועים עצי המילה אובליסק.

המילה הזאת מתאימה מאין כמותה גם לחציצה קומפקטית והסתרת מבנים גבוהים הגובלים במבנים אחרים, תוך יצירה עתידית של פרטיות והסתרה בלי לחרוג למתחם הפרטי של מבנים אלה!

מילה ירוקת עד מורכבת מזן "אובליסק"

שם לטיני: FRAXINUS UHDEI VAR OBELISK
עץ גדול בבגרותו. גובה כבוגר: 10-9 מטרים.
קוטר הנוף כבוגר: כ-3 מטרים.
קרוי "אובליסק" בזכות נופו הצר ודמיונו היחסי לאובליסקים במצרים העתיקה.